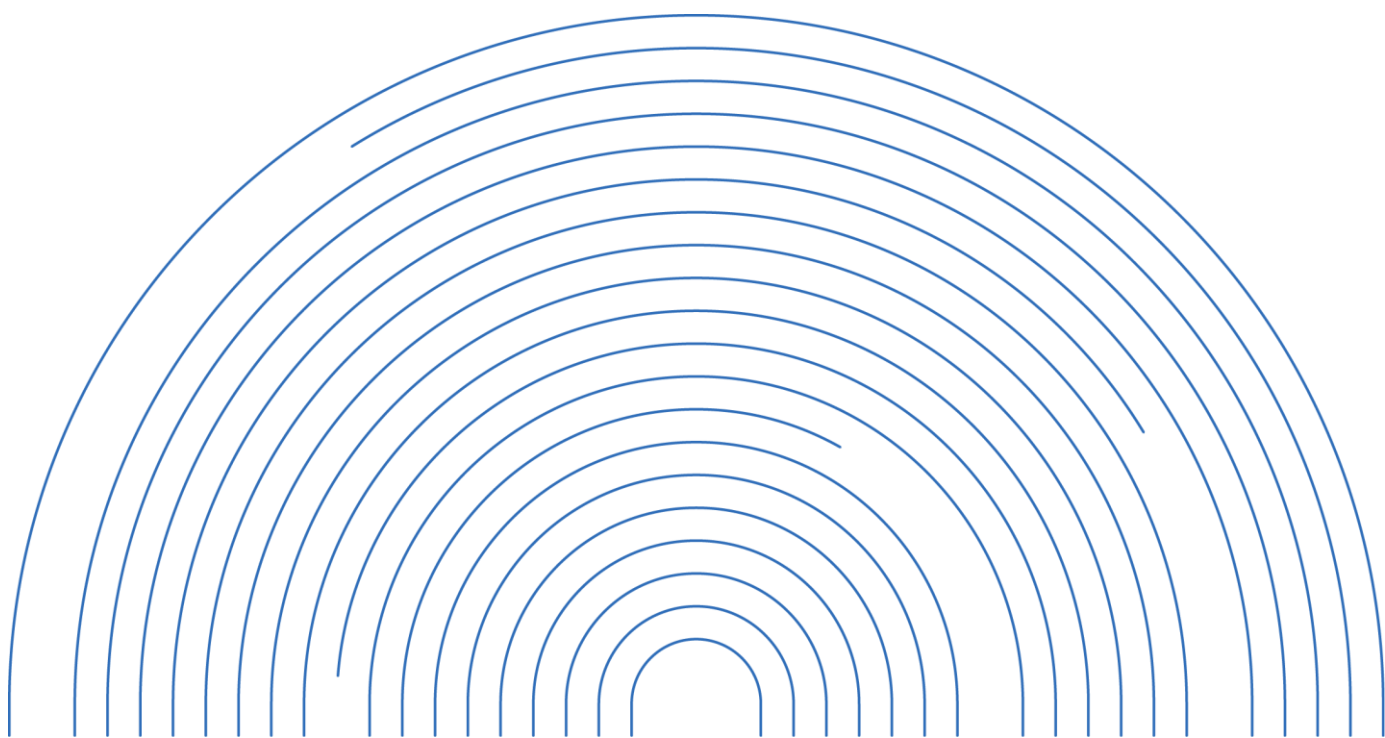

Institut pro kriminologii
a sociální prevenci

Problematika korupce, zejména z hlediska jejího propojení s organizovaným zločinem

Jan Dvořák

Praha 2026

Ediční řada Kontexty

Autor

JUDr. Jan Dvořák, Ph.D., LL.M., MBA

Garant

PhDr. Miroslav Scheinost

Na text se vztahují pravidla licence CC BY-NC-ND 4.0

ISBN 978-80-7338-227-8 (online/pdf)

© Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2026

www.iksp.cz

OBSAH

I. ÚVOD	4
II. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI EXPERTY	6
III. KAZUISTIKY	20
IV. ZÁVĚRY	34

I. ÚVOD

Korupce patří k oněm oblastem kriminality, u nichž je konstatována **vysoká míra latence** a upozorňuje se na malou vypovídací hodnotu oficiálních statistik, a to navzdory tomu, že je zároveň vnímána jako jeden z nejvýznamnějších společenských problémů.¹ V podstatě totožný paradox je sledován i u problematiky **organizovaného zločinu**. Také ten je na jednu stranu vnímán jako významná hrozba, na druhou stranu se rovněž vyznačuje **vysokou mírou latence** a poznatky o něm jsou značně limitované, kdy mezi důvody patří samozřejmě i záměrné utajování činnosti ze strany jednotlivých skupin.²

Protnutí obou uvedených oblastí, tedy **zkoumání korupce v kontextu organizovaného zločinu**, které je předmětem předkládané studie, bude tedy a priori narážet na nedostatek relevantních údajů ke kriminologickému zkoumání. Ambicí této studie není tento dlouhodobý problém vyřešit a nabídnout z hlediska metodologie nějaké novátorské řešení. Právě naopak – předkládaná studie se **metodologicky plně hlásí k dlouhodobě zavedenému zjišťování poznatků o organizovaném zločinu prostřednictvím expertního šetření**, které je v této oblasti považováno za relativně nejschůdnější cestu k získávání kvalifikovaných odhadů.³ **Konkrétním cílem studie bylo získat od expertů kvalifikované odhady k vybraným specifickým aspektům korupce a organizovaného zločinu, jako například jakou přesně podobu úplatek v praxi mívá, s jakým nejvyšším úplatkem se respondenti ve své praxi setkali, jaké skupiny osob jsou korupcí ze strany organizovaného zločinu nejčastěji ohroženy apod.** Ve snaze získat plastičtější náhled na danou problematiku pak byly expertním šetřením zjištěné poznatky doplněny o poznatky vyplývající z několika vytipovaných pravomocně skončených trestních věcí, a to samozřejmě s plným vědomím nemožnosti dovozovat z těchto jednotlivých kauz jakékoliv obecnější závěry.

Tradiční dotazníkové šetření mezi experty k problematice organizovaného zločinu, které IKSP pravidelně realizuje, přineslo v roce 2023 jako jeden z výsledků **seznam nejrozšířenějších činností organizovaného zločinu, přičemž na prvním místě se umístila korupce**.⁴ V následujícím roce 2024 pak bylo dotazníkové šetření zacíleno na některé specifické či aktuální oblasti, které byly v předchozích letech pokryty jen rámcově, příp. vůbec, a jednou z těchto oblastí

¹ Gřivna, T. in Gřivna, T. a kol. Kriminologie. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 357–358.

² Tejnská, K. in Jelínek, J. a kol. Kriminologie. Praha: Leges, 2021, s. 432.

³ Cejp, M., Drápal, J. a Kudrlová, K. in Gřivna, T. a kol. Kriminologie. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 222.

⁴ Scheinost, M. in Scheinost, M. a kol. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 152–153.

bylo i podrobnější zaměření právě na otázky korupce.⁵ V tehdejší dotazníku byly obsaženy otázky na praktickou podobu úplatku, a to jak na úrovni rámcové (tedy zda jde o přímé majetkové obohacení v peněžní formě, přímé majetkové obohacení v jiné než peněžní formě, jiné zvýhodnění či smíšenou formu), tak na úrovni konkrétní (byla zjišťována reálná podoba nepeněžního majetkového obohacení i jiného zvýhodnění), a také otázka na nejčastější cíl korupčních aktivit ze strany organizovaného zločinu (dle různých profesních skupin osob).⁶

5 Scheinost, M., Dvořák, J. Vybrané poznatky k organizovanému zločinu v ČR z pohledu statistik a expertních šetření. Kriminalistika, 2/2025, s. 105 a násl.

6 Ibid., s. 111 a násl.

II. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI EXPERTY

Dotazník a respondenti

Jádro nyní předkládané studie tvoří vyhodnocení dotazníku specificky zaměřeného právě na problematiku korupce v kontextu organizovaného zločinu. S tímto dotazníkem se IKSP obrátil na Policii České republiky. Samotný sběr dat probíhal během měsíce srpna 2025, a to za využití nástroje Click4Survey, v němž mohli respondenti anonymně dotazník zodpovědět. Získáno bylo celkem 53 odpovědí. Drtivá většina zodpovězených dotazníků byla validní, **vyhodnocováno tedy bylo celkem 52 dotazníků**. Až na jednoho respondenta, který své zařazení záměrně nekomentoval, pochází všechny odpovědi od pracovníků Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV, tedy pracoviště výslovně specializovaného na odhalování mimo jiné právě korupce.⁷

Pokud jde o orientační kvalifikaci respondentů, tak **průměrná celková doba respondentovy praxe v oblasti boje proti trestné činnosti činí 16,8 let⁸ a průměrná délka respondentovy praxe zaměřené specificky na problematiku organizovaného zločinu činí 8,25 roku⁹**. Vzhledem k tomu, že většina otázek byla výslovně cílena na dobu posledních 5 let, považujeme uvedenou průměrnou dobu praxe v kombinaci se zařazením respondentů za plně vyhovující pro účely prováděného šetření a jejich odpovědi za relevantní. Zároveň připomínáme, že ze samé povahy věci jsou v následujícím textu prezentovány názory, nikoliv exaktní údaje.¹⁰

7 Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV. On-line. Dostupný z: <https://policie.gov.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpv.aspx>

8 Minimálně 2 roky; maximálně 30 let; směrodatná odchylka 6,99 let.

9 Minimálně 1 rok; maximálně 22 let; směrodatná odchylka 5,77 let.

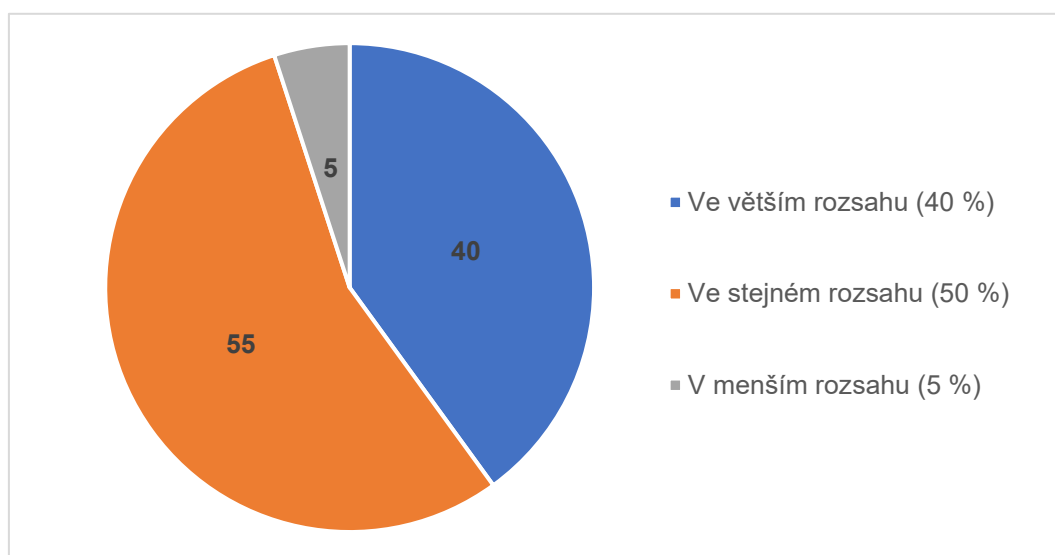
10 K povaze takto zjištěných dat viz Scheinost, M., Dvořák, J. Vybrané poznatky k organizovanému zločinu v ČR z pohledu statistik a expertních šetření. Kriminalistika, 2/2025, s. 107.

Vnímání vývoje využívání korupce skupinami organizovaného zločinu v letech 2015–2025

Z meziročního srovnání názoru expertů při dotazování v letech 2022 a 2023 vyplynulo, že tehdy mírně stoupl názor, že užívání korupce skupinami organizovaného zločinu zesílilo, vymizel názor, že by zesláblo, a nadále převažoval názor, že používání korupce zůstalo na stejné úrovni.¹¹ S cílem tematicky navázat na tyto poznatky bylo i v aktuálním dotazníku zařazeno zjišťování, jaké je mezi respondenty subjektivní vnímání míry využívání korupce. Ti byli požádáni, aby se vyjádřili, zda dle jejich vlastních poznatků **skupiny organizovaného zločinu v současnosti využívají korupci ve srovnání se situací před 10 lety v rozsahu větším, stejném, nebo menším, a to v rozpětí posledních 10 let.**

Ze 40 odpovědí oněch respondentů, kteří otázku zodpověděli, vyplývá, že **podle názoru 55 % z nich skupiny organizovaného zločinu využívají korupci ve srovnání se situací před 10 lety ve stejném rozsahu. Podle názoru 40 % expertů je to ve větším rozsahu než před 10 lety. Pouze 5 % respondentů (jde tedy toliko o dva respondenty) se domnívá, že skupiny organizovaného zločinu využívají korupci v menším rozsahu než před 10 lety (viz Graf 1).**

Graf 1. Ve srovnání se situací před 10 lety využívají skupiny organizovaného zločinu korupci:

¹¹ Scheinost, M. In Scheinost, M. a kol. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 154–155.

Nejčastější účel korupčních aktivit

V dotazníkovém šetření za rok 2022 měli respondenti uvést (vlastními slovy) pořadí pěti cílů, k nimž jsou korupční aktivity organizovaného zločinu nejvíce využívány, z čehož vyplynuly následující cíle: 1. zisk, 2. vliv, 3. získávání veřejných zakázek, 4. zakrývání trestné činnosti, snaha o beztrestnost, ovlivňování orgánů činných v trestním řízení, 5. získávání informací.¹² V aktuálním dotazníkovém šetření jsme se pokusili na tato zjištění navázat, a proto jsme respondenty požádali, aby podle svých poznatků zhodnotili, **jak často se v posledních 5 letech korupční aktivity využívané skupinami organizovaného zločinu zaměřují na některý z pěti vyjmenovaných účelů**¹³. Každé položce v zadání bylo možno přiřadit právě jednu slovní hodnotu: nikdy – zřídka – občas – často – velmi často – nemohu posoudit. Pro účely vyhodnocení pak byly odpovědi bodově ohodnoceny (nikdy: 0 bodů; zřídka: 1 bod atd.). Podle takto zjištěného průměrného skóre byl vytvořen seznam podob úplatků seřazených od nejčastějších až po ty nejméně obvyklé.¹⁴

Z odpovědí expertů (viz Tabulka 1) vyplývá, že **nejčastějším účelem, k němuž korupční aktivity skupin organizovaného zločinu směřují, je zisk. Velmi často je účelem také získávání veřejných zakázek. Častým účelem těchto aktivit jsou vliv nebo získávání informací. Pouze občas je účelem ovlivňování orgánů činných v trestním řízení.**

Žádná z položek nedosáhla hodnocení „nikdy“ či „zřídka“ a zároveň nikdo z respondentů neuvedl žádný jiný účel, než které byly nabídnuty v zadání. Lze se tedy domnívat, že v praxi bude patrně docházet ke kumulaci uvedených účelů. To by bylo také v souladu s dřívějším konstatováním M. Scheinosta, podle něhož *„cíle korupce se mohou prolínat a v praxi je nesnadné korupční aktivity takto jednoznačně odlišit a klasifikovat“*¹⁵.

12 Scheinost, M. In Scheinost, M. a kol. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 155.

13 I v tomto případě bylo možno doplnit nějaký účel vlastními slovy, přičemž tato možnost nebyla v žádném z dotazníků využita. Hodnocení „nemohu posoudit“ zde bylo využíváno zcela sporadicky, s průměrnou četností 2,8krát na každou z nabízených možností.

14 Bodové skóre bylo zaokrouhleno na 2 desetinná místa a pro účely slovního popisu bylo zaokrouhleno na celá čísla. Pokud respondent u dané položky uvedl „nemohu posoudit“, nebyla odpověď z tohoto dotazníku započítána v rámci této konkrétní položky do výpočtu; započítány tedy byly pouze položky, u kterých respondent vyjádřil určitou hodnotu (tj. nikdy až velmi často).

15 Scheinost, M. in Scheinost, M. a kol. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 155.

Tabulka 1. Korupční aktivity skupin organizovaného zločinu se zaměřují nejčastěji na:

velmi často	
1. zisk (tj. dosažení finančního, majetkového, materiálního prospěchu, naplnění ekonomického zájmu, dosažení daňového, dotačního či jiného zvýhodnění)	3,77
2. získávání veřejných zakázek	3,59
často	
3. vliv (tj. posílení moci, obsazení důležitých postů, ovlivňování rozhodovacích procesů a politického prostředí, veřejné správy, legislativy, veřejného mínění, veřejného života, uplatňování lobbingu aj.)	3,10
4. získávání informací	3,00
občas	
5. ovlivňování orgánů činných v trestním řízení (např. snaha zakrýt trestnou činnost, snaha o ovlivnění průběhu trestního řízení, snaha o zmírnění trestu aj.)	2,13

Nejčastější podoba úplatku v praxi

Zákonná definice úplatku je poměrně široká. Podle § 334 odst. 1 tr. zákoníku se úplatkem rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok. Bylo zjišťováno, **jakou formu má podle poznatků expertů úplatek ze strany skupin organizovaného zločinu v praxi nejčastěji**. Respondenti byli požádáni o hodnocení situace **v posledních 5 letech**.

Za tímto účelem byl expertům **předložen katalog možností čítající celkem 24 položek. Zároveň byla ponechána možnost pro jejich vlastní vyjádření v případě, že by chtěli doplnit ještě jinou formu úplatku**. Uvedený katalog byl vytvořen v návaznosti na vyhodnocení dotazníku z roku 2024. V loňském roce totiž bylo zjištěno, že průměrné poměrné zastoupení úplatku v podobě přímého majetkového obohacení v peněžní formě činí podle expertních odhadů 47 %, na majetkové obohacení v jiné než peněžní formě připadlo 20 %, na jiné zvýhodnění 11 % a zbývajících 22 % připadlo na formu smíšenou. Tehdy byly také položeny otevřené otázky v souvislosti s přímým majetkovým obohacením jiným než peněžním a v souvislosti s jiným zvýhodněním, avšak následně při vyhodnocení dotazníku se projeví potíže s kategorizací uváděných hodnot či komodit.¹⁶ Jelikož v letošním roce bylo možno pracovat se seznamem položek vzešlým z vyhodnocení dotazníku loňského, byla v aktuálním šetření zvolena právě forma **předložení katalogu položek, jenž byl vytvořen na základě loňských výsledků**. Mechanismus přiřazování slovních hodnocení a jejich přepočtu na body byl stejný, jako je popsáno výše (účely korupčních aktivit).

¹⁶ V podrobnostech k výsledkům viz Scheinost, M., Dvořák, J. Vybrané poznatky k organizovanému zločinu v ČR z pohledu statistik a expertních šetření. Kriminalistika, 2/2025, s. 111–113.

Tabulka 2. Podoby úplatku v praxi od nejčastějších po nejméně obvyklé:

velmi často	
1. finanční částka	3,56
často	
2. výhoda při zadávání veřejné zakázky	3,3
3. informace	2,89
4. provedení služby, práce či díla	2,79
5. kontakty	2,57
6. získání či zlepšení zaměstnání, pracovní či jiné pozice či funkce	2,53
občas	
7. uzavření smlouvy (např. o poskytování služeb)	2,42
8. jiná movitá věc než automobil/jiné vozidlo (elektronika, alkohol, šperky, oblečení, umělecké dílo aj.)	2,42
9. zajištění hlasů při rozhodování	2,36
10. sleva či jiné zvýhodnění při uzavření kupní, nájemní či jiné smlouvy	2,24
11. pozitivní reference	2,21
12.–13. dovolená, zájezd či výlet	2,16
12.–13. vstupenka či permanentka	2,16
14. poskytnutí automobilu/jinému vozidlu k bezplatnému užívání	1,79
15. automobil či jiné vozidlo	1,75
16. poskytnutí nemovitosti k bezplatnému užívání	1,73
17. nemovitost či podíl na ní	1,70
18. poskytnutí jiné movité věci než automobilu/jinému vozidlu k bezplatnému užívání	1,53
zřídka	
19. sexuální služby	1,48
20. půjčka či úvěr (např. poskytnutí za výhodnějších podmínek či půjčka či úvěr, pro jejichž poskytnutí by jinak nebyly splněny podmínky)	1,38
21. cenný papír	1,31
22. podíl ve společnosti	1,30
23. investice či investiční příležitost	1,23
24. školné či kurzové	0,74

Z dotazníkového šetření tedy stejně jako v roce 2024 jednoznačně vyplynulo (viz Tabulka 2), že **podle názoru expertů je v praxi nejčastěji se vyskytující podobou úplatku finanční částka. Ta se zároveň stala jedinou položkou, kterou bylo možno celkově ohodnotit slovním popisem „velmi často“.** Finanční částka jako jediná v celém dotazníku nebyla ani jednou hodnocena vyjádřením „nemohu posoudit“.¹⁷ Finanční částka je také jednou z pouhých dvou praktických podob úplatku, jež ani jednou neobdržely hodnocení „nikdy“. Druhou takovou položkou byla druhá nejčastěji se vyskytující podoba úplatku, tj. výhoda při zadávání veřejné zakázky. To znamená, že s těmito dvěma podobami úplatku se v praxi setkali všichni respondenti.

V průměru „často“ se podle názoru expertů vyskytuje pět různých podob úplatku. Jsou jimi: výhoda při zadávání veřejné zakázky, informace, provedení služby, kontakty a získání či zlepšení zaměstnání, pozice či funkce. Z pohledu trestněprávní definice úplatku, podle níž jde buď o přímé majetkové obohacení, anebo o jiné zvýhodnění, lze tedy konstatovat, že **byť je v praxi nejčastější typické přímé majetkové obohacení (finanční částka), vyskytují se často též různé varianty onoho jiného zvýhodnění.** Provedení služby či práce lze vnímat jako majetkové zvýhodnění nepřímé, jde tedy také spíše o jiné zvýhodnění. Typicky totiž může spočívat v tom, že nějakou práci či službu, která je běžně zpoplatněna, uplácený neuhradí. Nezaplatí tedy za něco, za co by běžně zaplatil, a tím se obohatí, resp. jeho majetek se nezmenší. Další shora zmíněné položky, tj. výhoda při zadávání veřejné zakázky, informace, kontakty a získání či zlepšení zaměstnání či funkce, se jeví jako typická jiná zvýhodnění, neboť jde o hodnoty, které nejsou běžně dostupné, jejich hodnotu coby majetku by bylo velmi obtížné (ne-li nemožné) vyčíslit. Nadto například u výhody při zadávání veřejné zakázky se lze domnívat, že dokonce i kdyby nebyla poskytována jakožto úplatek, tak již sama o sobě tato položka by byla nelegální (srov. trestný čin zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 tr. zákoníku), popřípadě u položky informace by mohlo jít o plnění samo o sobě zcela legální, anebo naopak nelegální (srov. např. trestný čin zneužití informace v obchodním styku podle § 255 tr. zákoníku).

Všechny ostatní položky se dle expertů objevují „občas“ (12 položek) či „zřídka“ (6 položek). Ani v jednom případě se nestalo, že by položce bylo možno přiřadit průměrnou hodnotu „nikdy“. **Lze z toho usuzovat na značnou různorodost praktických podob úplatku, kdy s každou položkou v seznamu se aspoň někdo z respondentů ve své praxi setkal. Ze značného rozptylu odpovědí, kdy většina položek v dotazníku získala jak nejnižší, tak nejvyšší možné**

¹⁷ Naopak nejvyšší počty hodnocení „nemohu posoudit“ se týkaly těch položek, které se vyskytují zřídka – vůbec nejvíce takových odpovědí přinesla položka, která se v praxi vyskytuje nejméně, tj. školné; průměrný počet odpovědí „nemohu posoudit“ v rámci celé otázky pak činil 8,9 takových odpovědí na každou jednotlivou položku.

ohodnocení, lze dále usuzovat na velké individuální rozdíly mezi konkrétní praktickou zkušeností jednotlivých respondentů.

Možnost doplnit i jinou položku než ty, které byly v dotazníku obsaženy, byla využita z 52 dotazníků pouze třikrát. Ve dvou případech přitom šlo spíše o popis mechanismu zakrytí úplatku, popř. popis podvodného jednání, kdy však samotným úplatkem patrně ve skutečnosti byla finanční hotovost, a ve třetím případě byly uvedeny drogy, léčiva, padělané doklady či [padělané] bankovky, které by jinak bylo možno asi řadit pod položku jiné movité věci¹⁸. V jednom případě respondent v samém závěru dotazníku, kde byl prostor pro jakékoliv další relevantní vyjádření, uvedl, že se v současnosti postupně začíná objevovat i problematika kryptoměn a dalších moderních technologií.¹⁹

Maximální hodnota úplatku

Dále bylo zjišťováno, s jakým nejvyšším úplatkem (vyjádřeno konkrétní částkou v korunách českých, případně alespoň odhadem) se respondenti v období posledních 5 let setkali. Respondenti mohli v této souvislosti též uvést další bližší údaje, a sice podobu tohoto úplatku, kdo (tj. osoba v jaké pozici) úplatek nabízel či poskytoval a kdo (tj. osoba v jaké pozici) byl nebo měl být uplácen. Samozřejmě měli respondenti možnost zvolit odpověď „nemohu posoudit“, kterou využilo poměrně překvapivé množství z nich. Z celkových 52 vyhodnocovaných dotazníků tak učinilo 17, dalších 5 ponechalo částku zcela bez odpovědi, tedy přes 40 % všech dotázaných v této části konkrétní údaj neuvedlo. Ze 29 zpracovaných odpovědí²⁰ pak vyplynulo, že **průměrná hodnota nejvyššího úplatku, s nímž se oslovení experti za posledních 5 let setkali, činí 5,8 mil. Kč** (zaokrouhleno na statisíce), **medián činí 2 mil. Kč**.

Přestože jednotliví respondenti použili ve svých odpovědích různé formulace, můžeme konstatovat, že z celkových 30 využitelných vyjádření²¹ lze 23, tj. více než 76 %, řadit do položky „finanční částka“. Jedinou další odpovědí, která se vyskytla více než jednou, bylo

¹⁸ S ohledem na jejich specifickou povahu lze do budoucna uvažovat o zařazení speciální samostatné položky vyčleněné z movitých věcí – stejně jako je tomu v případě automobilů – právě pro různé movité věci, jež jsou per se ilegální.

¹⁹ I toto je zajímavý námět na budoucí vyčlenění samostatné kategorie z položky věcí movitých, neboť v současném rozložení by byly například bitcoiny, které nemají povahu peněz, nýbrž věci nehmotné movité, nutně řazené právě pod položku dotazníku „jiná movitá věc než automobil“. Srov. k tomu podrobněji rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. února 2022, č.j. 30 Af 29/2020-48, cit. dle nssoud.cz.

²⁰ Ze zbývajících 30 odpovědí totiž bylo nutno jednu vyřadit – byť se jednalo o zřejmý překlep v částce, nebylo možno správně odhadnout, o jakou částku (řádově) mělo jít správně.

²¹ Celkem 31 respondentů se nějakým způsobem vyjádřilo k podobě nejvyššího úplatku, s nímž se setkali. Z těchto 31 odpovědí bylo nutno vyřadit jednu, která neobsahovala údaje k podobě úplatku, nýbrž k obstarávané záležitosti. Zpracovány naopak byly i dvě odpovědi, kdy respondent uvedl podobu úplatku, avšak neuvedl žádnou částku, jakož i výše zmíněná odpověď obsahující překlep v částce.

vozidlo, jež se v odpovědích vyskytlo celkem třikrát, tedy v 10 % případů. To je tedy ve shodě s názory na finanční částku coby nejčastější podobu úplatku v praxi vůbec (viz Tabulka 2).

Zjišťována byla i pozice osoby, která nejvyšší úplatek známý respondentovi z jeho praxe nabízela či poskytovala, a osoby, která byla nebo měla být upláćena. Pro velkou různorodost a různý stupeň obecnosti nebylo možné odpovědi relevantně vyhodnotit. Spíše pro ilustraci tak uvádíme alespoň některé dvojice aktérů, které se v odpovědích vyskytly: žadatel o dotaci – zprostředkovatel dotace; jednatel společnosti – ředitel státní instituce; podezřelý – policejní orgán; stavební společnost – politik; zástupce soukromé společnosti – úředník finanční správy; jednatel stavební společnosti – vyhlašovatel zadávacího řízení; advokát – advokát.

Osoby nabízející úplatek: postavení ve skupině organizovaného zločinu

Zjišťovány byly názory expertů též pokud jde o postavení osob, jež úplatky nabízejí. Konkrétně byli respondenti požádáni, aby podle svých poznatků zhodnotili, **jak často nabízejí úplatky osoby dle svého postavení ve skupině organizovaného zločinu**, a to opět za období posledních 5 let. Bylo možno označit: osoby na vyšších pozicích ve skupině/organizaci – osoby na nižších, výkonných pozicích ve skupině/organizaci – osoby mimo skupinu/organizaci/najatí zprostředkovatelé. Stejně jako v případě předchozí otázky bylo možno uvést odpověď v rozmezí hodnot „nikdy“ až po „velmi často“. Pouze sporadicky využívali dotázaní možnost „nemohu posoudit“.²²

Z 51 vyhodnocovaných odpovědí²³ vyplynulo, že **v praxi nabízejí dle názoru expertů úplatky nejčastěji osoby ve vyšších pozicích, o něco méně často osoby na nižších pozicích a nejméně pak osoby mimo organizaci – najatí zprostředkovatelé (viz Tabulka 3)**. Je však nutno podotknout, že názory expertů byly velmi vyrovnané (rozmezí průměrných hodnot 2,57 až 2,17), a stejně tak se u všech možností z nabídky vyskytly mezní hodnoty, a to jak minimální („nikdy“), tak maximální („velmi často“). Z názorů expertů vyplývá, že osobou nabízející úplatek může být co do postavení ve skupině prakticky kdokoliv. Nezdá se tedy, že by s určitým postavením ve skupině byla výrazněji vyšší, anebo naopak nižší pravděpodobnost, že daná osoba bude tím, kdo úplatek nabízí či poskytuje.

Tabulka 3. Osoby nabízející úplatky z hlediska jejich postavení ve skupině organizovaného zločinu:

často	
1. osoby na vyšších pozicích ve skupině/organizaci	2,57
občas	
2. osoby na nižších, výkonných pozicích ve skupině/organizaci	2,34
3. osoby mimo skupinu/organizaci – najatí zprostředkovatelé	2,17

²² Konkrétně: pětkrát u osob mimo organizaci, dvakrát u osob na nižších pozicích a pouze jednou u osob na vyšších pozicích.

²³ Bylo vyhodnocováno 52 dotazníků, avšak v jednom z nich uvedl respondent „nemohu posoudit“ u všech možností v této otázce.

Cílové skupiny: osoby ohrožené korupcí

Bylo zjišťováno, **jaké skupiny osob jsou korupci nejčastěji vystavovány**. Pro jistotu je potřeba hned na úvod zdůraznit, že se nejedná o zjišťování míry korupce v rámci uvedených skupin osob, v tomto směru respondenti dotazováni nebyli; dotazování směřovalo na **zjištění, na koho takové aktivity nejčastěji cílí, tedy není rozhodné, zda jsou nabídky přijímány či realizovány**. Respondenti byli požádáni, aby dle svých poznatků **ohodnotili, jak často skupiny organizovaného zločinu cílí na jednotlivé aktéry, a to opět v posledních 5 letech**. I zde byl předložen katalog položek (celkem 25) a respondenti jim měli přiřadit hodnoty od „nikdy“ po „velmi často“. I zde měli možnost uvést „nemohu posoudit“. Dlužno upozornit, že této varianty zde využívali respondenti podstatně častěji, v průměru 17,8krát na jednu položku.

Katalog položek byl sestaven principiálně podle jednotlivých profesí a jednalo se o částečné rozšíření, částečné upřesnění položek, které byly využity již v dotazníkovém šetření z roku 2024.²⁴ **Z vyhodnocení odpovědí vyplývá, že osobami, na něž korupční aktivity organizovaného zločinu cílí nejčastěji, jsou osoby spjaté s veřejnými zakázkami, politici a pracovníci orgánů státní správy či samosprávy (viz Tabulka 4).** Jediné další tři skupiny osob, které lze podle odhadu expertů označit jako cíl častý, jsou sportovní rozhodčí, vedoucí pracovníci soukromých společností (mimo finanční instituce) a advokáti. Na opačném konci spektra, tedy jako osoby, na které korupční aktivity cílí nejméně, a lze je označit jako cíl jenom zřídka, jsou pracovníci ozbrojených sil, pracovníci Generální inspekce bezpečnostních sborů a pracovníci Probační a mediační služby (v podrobnostech viz Tabulka 4).

V dotazníku byly zahrnuty i některé bezpečnostní sbory. Dle názoru expertů cílí skupiny organizovaného zločinu nejméně často na pracovníky GIBS. O něco více na pracovníky Vězeňské služby, ještě častěji na policisty a nejčastěji na celníky. Dále lze pro srovnání například uvést, že soudci jsou podle názoru respondentů cílem těchto aktivit častěji než státní zástupci; soudní znalci jsou cílem častěji než tlumočníci; insolvenční správci jsou cílem častěji než exekutoři; auditoři jsou cílem častěji než pracovníci bank, fondů, pojišťoven a dalších finančních institucí.

²⁴ V podrobnostech viz Scheinost, M., Dvořák, J. Vybrané poznatky k organizovanému zločinu v ČR z pohledu statistik a expertních šetření. *Kriminalistika*, 2/2025, s. 113–115.

Také v aktuálním dotazníku měli dotazovaní možnost doplnit i jinou vlastní skupinu osob, přičemž tato možnost byla využita pouze v jednom případě, kdy byli uvedeni zprostředkovatelé specializovaných kurzů či školení.

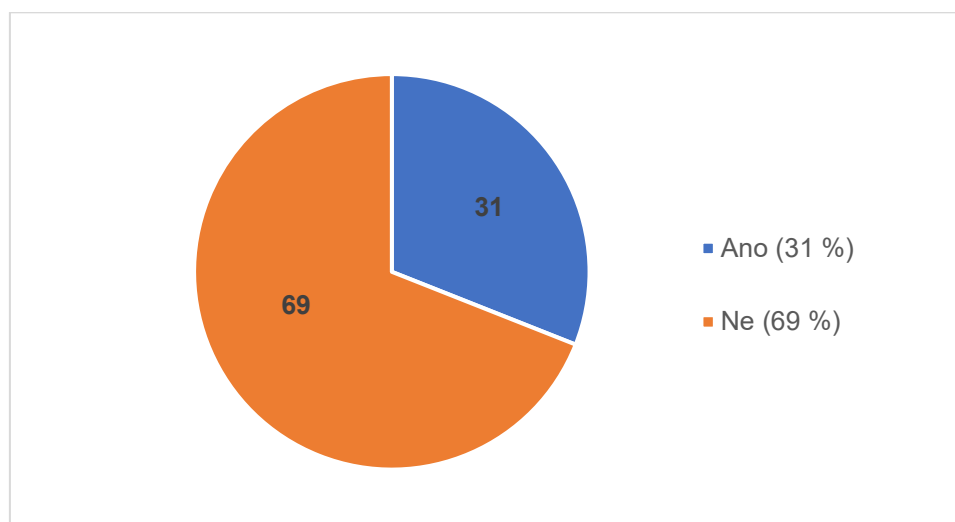
Tabulka 4. Skupiny osob, na něž cílí korupční aktivity skupin organizovaného zločinu:

často	
1. organizátoři veřejných zakázek	3,34
2. politici na regionální a komunální úrovni	3,16
3. pracovníci orgánů státní správy	3,09
4. pracovníci místní samosprávy	3,02
5. politici na úrovni centrálních orgánů státu	2,98
6. projektanti a rozpočtáři připravující podklady pro veřejné zakázky	2,79
7. sportovní rozhodčí	2,69
8. vedoucí pracovníci soukromých společností (mimo finanční instituce)	2,62
9. advokáti	2,50
občas	
10. celníci	2,36
11. policisté	2,33
12. soudní znalci	2,21
13. soudci	2,05
14. pracovníci Vězeňské služby	2,03
15. insolvenční správci	1,96
16. strážníci obecní policie	1,93
17. auditoři	1,84
18. exekutoři	1,83
19. pracovníci bank, fondů, pojišťoven a dalších finančních institucí	1,81
20. novináři	1,76
21. státní zástupci	1,59
22. tlumočníci	1,52
zřídka	
23. pracovníci ozbrojených sil	1,33
24. pracovníci GIBS	1,08
25. pracovníci PMS	0,94

Nepřímé úplatkářství v praxi

Zjišťovány byly také praktické zkušenosti respondentů s **trestným činem nepřímého úplatkářství podle § 333 tr. zákoníku**. Tento trestný čin se v oficiálních statistikách vyskytuje podstatně méně často než trestné činy přijetí úplatku (§ 331) a podplacení (§ 332). Konkrétně podle údajů soudů pro fyzické osoby vyplývá, že v letech 2014 až 2024 bylo pro nepřímé úplatkářství odsouzeno 23 osob, což je zlomek oproti počtu 252 osob (přijetí úplatku) a 649 osob (podplacení).²⁵ Proto se předpokládalo, že se s ním oslovení experti budou setkávat spíše zřídka. Bylo zjištěno, že **v posledních 5 letech se ve své praxi s trestným činem nepřímého úplatkářství 31 % dotázaných setkalo, 69 % nikoliv (Graf 2).**

Graf 2. Praktická zkušenost respondentů s trestným činem nepřímého úplatkářství v posledních 5 letech:

Trestný čin nepřímého úplatkářství spáchá ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného žádá, dá si slíbit nebo přijme úplatek za to, že bude **svým vlivem nebo prostřednictvím jiného působit na výkon pravomoci úřední osoby**, nebo za to, že tak již učinil (§ 333 odst. 1 tr. zákoníku), nebo ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného z téhož důvodu jinému poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek (§ 333 odst. 2 tr. zákoníku). Snažili jsme se proto také zjistit, **v čem může v praxi ono působení na výkon pravomoci úřední osoby ve smyslu § 333 odst. 1 tr. zákoníku spočívat**. Z těch respondentů, kteří se vyjádřili kladně, neuvedli 3 žádné využitelné údaje. Zbývajících 13 odpovědí pak neumožňuje pro vysokou míru obecnosti či neurčitosti činit relevantní závěry.

²⁵ Dle statistiky Ministerstva spravedlnosti dostupné on-line na app.powerbi.com.

Objevily se totiž odpovědi velmi obecné (např. ovlivnění rozhodnutí; ovlivnění výkonu pravomoci; ovlivnění schvalovacího procesu ve státní správě; rozhodnutí výhodné pro pachatele a zvýhodnění před konkurencí), i o něco konkrétnější (ovlivnění činnosti kontrolního orgánu profesní komory; ovlivnění stavebního řízení; ovlivnění trestního řízení; sdělení informací, vyhnutí se postihu; ovlivnění rozhodnutí o poskytnutí dotace; zamlčení nezákonného jednání), jakož i s vazbou na veřejnou zakázku (ovlivnění zadávacího řízení veřejné zakázky; přidělení veřejné zakázky; zisk veřejné zakázky). Jde o zajímavé odpovědi, avšak řeší spíše otázku, na jaký výkon pravomoci bylo působeno, nikoliv otázku, která byla položena, tedy v čem spočívalo právě ono vlastní působení svým vlivem nebo prostřednictvím jiného.

III. KAZUISTIKY

Úvodem ke kazuistikám

Druhá část této výzkumné studie je zaměřena na **konkrétní empirické poznatky vyplývající z pravomocně skončených trestních věcí**. IKSP za účelem zpracování případových studií oslovil příslušné soudy a vyžádal u nich rozhodnutí ve vybraných případech. Trestní věci byly vytipovány dle databáze CSLAV, a to s důrazem na to, aby se jednalo o případy zahrnující jak korupci (tedy například odsouzení pro přijetí úplatku dle § 331 tr. zákoníku nebo podplacení podle § 332 tr. zákoníku), tak vztah k organizované kriminalitě (tedy například odsouzení pro trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 tr. zákoníku), a rovněž s ohledem na jejich **aktuálnost (jde o případy pravomocně ukončené v letech 2023 a 2024)**.

Pro účely této studie jsou veškeré údaje vyplývající ze soudních rozhodnutí anonymizovány. Popisy skutků jsou podstatně zestručněny či zjednodušeny, částky jsou zaokrouhleny, neboť cílem není přesně reprodukovat popis skutku obsažený v jednotlivých dokumentech či detailně informovat o jednotlivých korupčních kauzách, **důraz je naopak kladen zejména na konkrétního pachatele a také na ty otázky, na které cílil shora vyhodnocovaný dotazník, tedy například konkrétní praktickou podobu úplatku, výši úplatku apod.** Z kriminologického hlediska je přirozeně velmi zajímavá také otázka konkrétních uložených trestů u jednotlivých pachatelů.

Pachatel č. 1

V tomto případě souvisela trestná činnost s prodejem léků, respektive s nelegálním způsobem podpory prodeje léků konkrétních společností. Celý systém je v rozsudku²⁶ poměrně přehledně popsán, a to včetně popisu zapojení či údajného zapojení mnoha dalších osob. Konkrétně spočívala činnost pachatele č. 1 v tom, že se coby jeden z jednatelů a generální ředitel v období cca 4 let s úmyslem získat výhodu na trhu s léčivy a zvýšit odbyt léků z portfolia konkrétních farmaceutických společností podílel s dalšími osobami na **organizování a řízení nelegální podpory prodeje generických léčiv z portfolia daných společností**. Pachatel č. 1 se podílel na kontrole a fungování **systému spočívajícího v nabízení a poskytování finančních prostředků a jiných darů jakožto odměn za předepisování takto podporovaných léků**. Tyto prostředky a dary byly souhrnně označovány jako marketingové nástroje či podpora, ačkoliv se **fakticky jednalo o formy úplatků pro lékaře**, které byly předávány lékařům prostřednictvím zástupců společností nebo prostřednictvím kurýra.

Činnost lékaře a léčení pacientů, do něhož spadá i předepisování léků, je podle soudu zcela určité činností, která má povahu obstarávání věcí obecného zájmu. Pokud si lékař dá slíbit odměnu za předepsání léku, byť ten je pro pacienta vhodný (nezdá se tedy, že by tato činnost měla v tomto případě negativní dopady na zdraví pacientů), je to nelegální a jsou naplněny zákonné znaky přijetí úplatku. Lékaři tedy přijímali finanční prostředky za to, že předepisovali konkrétní léčiva, čímž se jim dostávalo za jejich běžnou pracovní činnost nelegálních příjmů.

Pachatel č. 1 spolořozhodoval o celkovém objemu finančních prostředků, o výši finanční částky vyplácené lékařům za jednotlivá vypsáná balení léků, patřil mezi osoby, které domlouvaly a kontrolovaly systém přerozdělování financí.²⁷ Nelegální spolupráce a podpora byly s jednotlivými lékaři domlouvány též prostřednictvím zaměstnanců společností na pozici tzv. reprezentantů, kteří postupovali v úmyslu zajistit oběma společnostem větší odbyt léků a s vědomím, že ze strany lékařů jde o neoprávněný prospěch. V rozsudku jsou v tomto směru konkrétně vypsány jednotlivé regiony, jakož i osoby, které spolupráci domlouvaly, a též jednotliví lékaři, s nimiž byla spolupráce domlouvána.

²⁶ Dle pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 31. července 2024, č.j. 4 T 87/2020-2017.

²⁷ V rozsudku se uvádí, že prostředky používané na financování tohoto systému byly získávány též daňovou trestnou činností, za což již byl pachatel č. 1 pravomocně odsouzen jiným rozsudkem, a sice rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. prosince 2016, sp. zn. 4 T 16/2015. Proto se také v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2, č.j. 4 T 87/2020-2017, výrok o trestu ve vztahu k pachateli č. 1 zrušuje podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku a pachatel se odsuzuje k souhrnnému trestu. Pro zajímavost lze uvést, že v odůvodnění rozsudku soud zmiňuje: „Zřejmě pro nákladnost celého systému bylo v určité fázi přistoupeno k tomu, že finanční prostředky byly získávány daňovou trestnou činností. Pokud by nebyla daňová trestná činnost odhalena, pak by zřejmě nedošlo ani k odhalení této trestné činnosti.“

Pro ilustraci celého systému lze v krátkosti uvést, že reprezentanti s lékaři domlouvali (popřípadě navazovali na již existující domluvu) formu nelegálního odměňování za vypsání léků z portfolia společností, jakož i způsob předávání finančních odměn včetně možnosti předání prostřednictvím kurýra. Reprezentanti zjišťovali množství vypsáných léků, prováděli evidenci za účelem výpočtu výše finanční hotovosti, evidenci zasílali ke kontrole a schválení osobám na pozici tzv. district manažerů. Tito district manažeři podle prodejních dat kontrolovali počet vypsáných balení léků, aby mohlo dojít k výplatě finančních prostředků, a po případné úpravě tuto evidenci následně zaslali ke schválení jednak sales manažerovi, jednak právě pachateli č. 1, od určité doby pak jen pachateli č. 1. Po odsouhlasení byly finanční prostředky lékařům předávány sales manažerem nebo reprezentanty nebo prostřednictvím tzv. kurýra. Soud v rozsudku konstatuje, že všichni zúčastnění tyto kroky činili s vědomím toho, že se podílejí na přípravě podkladů k výplatě neoprávněných odměn lékařům za pouhé vypisování léků z portfolia společností, kurýr s většinou lékařů domlouval schůzky za účelem předání neoprávněných odměn a následně osobně v uvedených místech peníze předával.

V tomto kontextu soud uvádí celkem 15 jednotlivých bodů, které korelují vždy s osobou konkrétního lékaře. Modelově se v těchto případech jedná o to, že daný lékař v souvislosti s výkonem konkrétního lékařského oboru po předchozí dohodě o spolupráci s reprezentantem či reprezentanty (někdy šlo také o různé osoby v různých obdobích) za účelem získání finančního prospěchu v určitém období předepsal pacientům generické léky distribuované dotčenými společnostmi. Za to lékař v uvedeném počtu případů **osobně od kurýra** (méně často: od pracovníka společností, někdy je též kromě kurýra uvedena „popřípadě“ ještě další osoba) na specifikovaném místě obdržel **finanční hotovost**²⁸, a to konkrétní částku za kalendářní měsíc. Jedná se přitom řádově o jednotky, desítky i stovky tisíc Kč. V jednotlivých bodech je sečteno, jaká částka tedy byla danému lékaři celkem vyplacena a jím osobně převzata.

Konkrétní souhrnné vyčíslení se pak týká i samotného **pachatele č. 1, kdy za jeho působení prostřednictvím reprezentantů a od určité doby zejména prostřednictvím kurýra byly jmenovaným 15 lékařům předány finanční prostředky v celkové výši takřka 9 mil. Kč** (kromě toho je popsán i podíl jiných osob). Nadto se o pachateli č. 1 uvádí, že v období cca 1 roku (ze shora uvedených cca 4 let) vystřídal jinou osobu v pozici sales manažera (nikoliv co do administrativních úkonů).

²⁸ Soud v odůvodnění sice zmiňuje, že lékaři byli za předepisování léků odměňováni nejen hotovými penězi v obálkách, ale přistupovaly i další finanční benefity, jako Tesco poukázky či pobyty na horách nebo jachtách, což by bylo s ohledem na shora uvedené dotazníkové šetření ke konkrétním podobám úplatku mimofádně zajímavé, nicméně žádné takové plnění není uvedeno ve vlastní výrokové části v popisu skutku, proto nelze tyto zmínky pro účely předkládané studie využít.

Vazba na problematiku organizovaného zločinu je v tomto případě tedy poměrně zjevná. Soud spatřoval v takto popsané činnosti ze strany pachatele č. 1 **zločin účasti na organizované zločinecké skupině** podle § 361 odst. 1 alinea druhá tr. zákoníku²⁹. Kromě toho šlo též o **zločin podplacení** podle § 332 odst. 1 alinea první a druhá, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, neboť pachatel č. 1 jinému v souvislosti s obstaráním věcí obecného zájmu a v souvislosti s podnikáním jiného poskytl a nabídl úplatek a čin spáchal v úmyslu opatřit jinému značný prospěch.³⁰

Otázka **uloženého trestu** pachateli č. 1 je v kontextu sledovaného tématu, tedy vazby korupce a organizovaného zločinu, poněkud komplikována tím, že daným rozsudkem se ve vztahu k pachateli č. 1 ruší výrok o trestu dle shora zmíněného rozsudku předchozího.³¹ Proto byl pachatel trestán nejen za shora uvedené trestné činy, nýbrž i za sbíhající se zvláště závažný zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku³² ze zmíněného předchozího rozsudku. Proto také byl uložen **souhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 let**³³, přičemž jeho výkon byl **podmíněně odložen na zkušební dobu 5 let**³⁴.

Kromě toho byl uložen **peněžitý trest**³⁵ **v celkové výši 1 mil. Kč** (500denních sazeb po 2 tis. Kč), a také **trest propadnutí náhradní hodnoty**³⁶, a to konkrétně peněžní hotovosti ve specifikovaných částkách, která byla odňata při domovní prohlídce a při prohlídkách jiných prostor.

V odůvodnění rozsudku soud uvádí, že předchozím rozsudkem byl pachateli č. 1 uložen trest odnětí svobody na 2 roky s podmíněným odkladem na zkušební dobu 4 let, jakož i propadnutí zajištěných náhradních hodnot (finančních prostředků) a trest peněžitý ve výši 1 mil. Kč. Soud výslovně uvedl, že zejména s ohledem na dobu uplynulou od spáchání trestné činnosti by ukládání trestu v mezích zákonné sazby bylo nepřiměřeně přísné, a to taktéž ve světle již vyneseno rozsudku za trestný čin přísněji trestný. Soud využil moderačního ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku a uložil trest 3 let s podmíněným odkladem na 5 let, zároveň postihl pachatele v majetkové sféře alespoň tak, jak již byl postižen rozhodnutími, ke kterým je nyní ukládán trest souhrnný, zejména vzhledem k tomu, že to byl dříve jeden z hlavních důvodů, proč nebyl ukládán

29 Podle § 361 odst. 1 alinea druhá tr. zákoníku se trestá ten, kdo se činnosti organizované zločinecké skupiny účastní. Organizovaná zločinecká skupina je definována v § 129 tr. zákoníku jako společenství nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchání úmyslné trestné činnosti.

30 Z § 138 odst. 1 písm. d) a odst. 2 tr. zákoníku vyplývá, že značným prospěchem je prospěch dosahující částky nejméně 1 mil. Kč.

31 Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. prosince 2016, sp. zn. 40 T 16/2015, který nabyl právní moci ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 29. listopadu 2019, sp. zn. 3 To 121/2018; kromě výroku o trestu ve vztahu k pachateli č. 1 se zrušují i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

32 Podle § 240 odst. 1 tr. zákoníku se trestá, kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu nebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, podle odst. 2 písm. a) ten, kdo čin uvedený v odstavci 1 spáchá nejméně se dvěma osobami, a podle odst. 3 ten, kdo čin uvedený v odstavci 1 spáchá ve velkém rozsahu.

33 Podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 a § 58 odst. 1 tr. zákoníku.

34 Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku.

35 Podle § 67 odst. 1, § 68 odst. 1, 2 a 3 tr. zákoníku.

36 Podle § 71 odst. 1 tr. zákoníku.

trest nepodmíněný. Z hlediska nyní sledovaného tématu tedy z uvedeného vyplývá, že **za shora popsané trestné činy účasti na organizované zločinecké skupině a podplacení došlo jednak k navýšení dřívějšího trestu odnětí svobody o 1 rok, jednak o prodloužení délky zkušební doby o 1 rok.**

Pachatelka č. 2

V tomto případě soud schválil dohodu o vině a trestu³⁷. Pachatelka č. 2 byla uznána vinnou jednak **zločinem účasti na organizované zločinecké skupině** podle § 361 odst. 1 alinea druhá tr. zákoníku, jednak **zločinem podplacení** podle § 332 odst. 1 alinea první a druhá, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.

Skutkově tento případ bezprostředně souvisí s předchozím. Pachatelka č. 2 nebyla tím, kdo by výše popsáný systém organizoval nebo řídil, nicméně tento systém byl kontrolován a naplňován i dalšími osobami, a to právě mimo jiné pachatelkou č. 2 v pozici district manažera, kdy tuto činnost převzala v období cca 1 roku po jiných jmenovaných osobách. Z rozsudku vyplývá, že předtím se v období cca 4 let na systému podílela coby jeden ze zmíněných reprezentantů. **Celkově se tedy jedná o období cca 5 let**, a to s určitým posunem v rámci shora nastíněné hierarchie.

Jak již bylo výše uvedeno, tzv. reprezentanti zasílali evidenci ke kontrole a schválení tzv. district manažerům. Nejprve šlo o osobu, která byla nadřízeným (mimo jiné) pachatelky č. 2, a následně šlo právě o pachatelku č. 2, která byla jakožto district manažer v období cca 1 roku přímým nadřízeným určitých reprezentantů. Následně district manažeri, mimo jiné pachatelka č. 2, provedli kontrolu, případně úpravu evidence a odeslali ji k výplatě dalším osobám, které připravily finální podklady pro výplatu a rozvoz finančních prostředků pro kurýra.

Konkrétní podoba spolupráce s jednotlivými lékaři je v dohodě o vině a trestu uvedena v 55 jednotlivých bodech, které vždy souvisejí se jmenovaným lékařem. Tyto případy zde nebudou detailně rozebírány a rámcově se jedná vždy o stejný model, jaký již byl popsán v předchozím případě: modelově tedy šlo vždy o konkrétního lékaře, byla dána souvislost s výkonem jeho lékařského povolání, existovala předchozí dohoda o spolupráci s reprezentantem či reprezentanty farmaceutických společností, spolupráce probíhala v určitém vymezeném období, účelem bylo získání neoprávněného majetkového prospěchu, došlo k předepsání léků distribuovaných danými společnostmi, za což lékař osobně od určité osoby obdržel finanční hotovost. Je vždy vyčísleno, o jaké částky za jaké období se jednalo a je sečteno, kolik lékař celkem přijal během spolupráce s konkrétním reprezentantem. V této souvislosti je **popsána role pachatelky č. 2, a sice jako toho, kdo činnost zmíněného reprezentanta řídil a koordinoval z pozice district manažera (případně se též ještě zmiňuje řízení a koordinace ze strany jiné osoby nebo osob)**. V některých případech se toto týkalo celého uvedeného období, v jiných případech je

³⁷ Dle pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. prosince 2023, č.j. 4 T 157/2023-37.

vyspecifikováno určité období a částka podílu na vyplacených finančních prostředcích, kdy činnost reprezentanta řídila a koordinovala právě pachatelka č. 2.

Pro úplnost je nicméně třeba uvést, že v několika případech byl skutkový průběh odlišný nebo částečně odlišný. Někdy figurovala pachatelka č. 2 v pozici reprezentantky, s níž se dohodl konkrétní lékař na spolupráci, nebo v pozici reprezentantky, na jejíž činnost navázal jiný reprezentant, pak je případně též uvedeno, o jakou částku šlo v období spolupráce právě s pachatelkou č. 2, případně o jakou částku šlo v době, kdy již činnost jiného reprezentanta řídila a koordinovala právě pachatelka č. 2. V jednom případě to také byla **přímo pachatelka č. 2, kdo osobně předal lékaři finanční hotovost** (a to konkrétně za jeden kalendářní měsíc částku cca 21 tis. Kč), v jiném případě obdržel lékař finanční hotovost od jiné osoby, „popřípadě“ od pachatelky č. 2 či ještě další osoby.

Součástí popisu skutku je též souhrnné vyčíslení. Pachatelka č. 2 se na daném jednání podílela jako district manažerka v období cca 1 roku v částce podílu na vyplacených finančních prostředcích ve výši cca 2,36 mil a dalších cca 85 tis, které teprve měly být lékařům vyplaceny, a ve vztahu ke kterým byly i jejím přičiněním připraveny podklady k jejich výplatě, a v pozici reprezentantky v období cca 4 let v částce podílu na vyplacených finančních prostředcích ve výši cca 710 tis. Kč. **Celkově se tedy za období cca 5 let jednalo o podíl na částce přesahující 3 mil. Kč.**

Pokud jde o otázku konkrétního uloženého trestu, není na rozdíl od předchozího případu situace „komplikována“ ukládáním trestu souhrnného. **Pachatelce č. 2 byl uložen úhrnný peněžitý trest v celkové výši 150 tis. Kč (150denních sazeb po 1 tis. Kč).**³⁸ **Trest odnětí svobody ani jiný trest ukládán nebyl.** Nepochybně mělo význam právě i to, že došlo ke sjednání dohody o vině a trestu, neboť tento fakt je jednou z okolností, k nimž musí soud podle § 39 odst. 1 tr. zákoníku při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédnout.

³⁸ U výroku o trestu je kromě § 43 odst. 1 tr. zákoníku (pravidla pro ukládání úhrnného trestu za dva nebo více trestných činů) výslovně odkázáno na § 67 odst. 1 tr. zákoníku, podle něhož může soud uložit peněžitý trest, jestliže pachatel pro sebe nebo jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, a na § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku, které upravují limity pro denní sazby a jejich výši.

Pachatel č. 3

I případ tohoto pachatele bezprostředně souvisí s předchozími dvěma, avšak **v hierarchii shora nastíněného systému je patrný posun spíše od vyšších či středních pozic po pozice spíše řadové či „provozní“**. Trestná činnost pachatele č. 3 totiž spočívala v tom, že působil ve zmíněném systému **coby kurýra**. I v tomto případě došlo k uznání pachatele vinným pro **zločin účasti na organizované zločinecké skupině** podle § 361 odst. 1 alinea druhá tr. zákoníku, jakož i **zločin podplacení** podle § 332 odst. 1 alinea první a druhá, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.³⁹

S lékaři byla v rámci shora popsaného systému domlouvána i možnost předání peněz prostřednictvím kurýra, a tímto kurýrem byl právě pachatel č. 3. Ten s vědomím toho, že se jedná o peníze vyplácené za přednostní předepisování léků z portfolia konkrétních společností, telefonicky s určitými lékaři domlouval schůzky za účelem předání peněz a následně osobně na různých místech lékařům peníze předával. Konkrétně je pak specifikováno 15 případů jednotlivých lékařů různých specializací. Modelově jde o situace odpovídající konkrétním případům uvedeným již shora u pachatelů č. 1 a 2. V každém jednotlivém případě je pak vyčísleno, jakou částku daný lékař celkově obdržel, přičemž řádově se jednalo o statisíce Kč. V jednom z těchto případů šlo dokonce o cca 2,5 mil. Kč, nicméně zrovna v tomto bodě není – jako v jediném z oněch 15 – pachatel č. 3 jmenován. Naopak výslovně prochází všemi zbývajícím 14 body, přičemž jeho role je popsána tak, že daný lékař nejméně v určitém počtu případů (různé počty případů v jednotlivých bodech: od 11 až po 23) **osobně od pachatele č. 3 coby kurýra**, s nímž se sešel nejméně v určitém počtu specifikovaných dnů (různé počty dnů v jednotlivých bodech: od 5 až po 17), **obdržel finanční hotovost**, a jsou též vyčísleny konkrétní částky za kalendářní měsíce.

Je však třeba upozornit, že v jednotlivých bodech se v souvislosti s předáním peněz objevuje (popř. objevují) kromě pachatele č. 3 také „popřípadě“ či „jakož i“ jiná osoba (popř. osoby). Domnívám se, že z popisu skutků proto nelze jednoznačně dovodit a vyčíslit, kolik peněz předal přímo pachatel č. 3. V každém případě je popis skutku v rozsudku zakončen konstatováním, že jiná osoba v období cca 5 let organizovala a řídila nelegální marketingovou podporu na trhu s léčivy, kdy **za jejího vedení prostřednictvím reprezentantů a poté v období cca 3 let zejména prostřednictvím kurýra – pachatele č. 3 – byly výše uvedeným patnácti lékařům předány finanční prostředky v celkové výši téměř cca 9 mil. Kč** (včetně zmínek o tom, které další osoby, jak a v jakém období se podílely). Podle všeho je tedy v této částce cca 9 mil. Kč započítáno i shora uvedených cca 2,5 mil. Kč, tj. případ, v němž pachatel č. 3 jmenován nebyl. Také s ohledem

39 Podle pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. května 2024, č.j. 4 T 42/2024-16.

na výše zmíněné předávání peněz „popřípadě“ či „jakož“ i jinými osobami proto nelze zjistit, jakou konkrétní částku předal přímo pachatel č. 3, každopádně šlo o shora uvedené období cca 3 let, peníze však byly předávány „zejména“ prostřednictvím kurýra, tj. nikoliv např. „výhradně“ jeho prostřednictvím.

Pokud jde o otázku konkrétního uloženého trestu, byl pachatel č. 3 odsouzen k **úhrnnému trestu odnětí svobody v délce 2 let⁴⁰**, jehož výkon byl podmíněně odložen na **zkušební dobu 2 let⁴¹**. Dále byl pachateli uložen **peněžitý trest v celkové výši 100 tis. Kč** ve výměře 50denních sazeb po 2 tis. Kč⁴².

40 Podle § 361 odst. 1 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku.

41 Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku.

42 Podle § 67 odst. 1, 3 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku.

Pachatel č. 4

Korupční jednání mělo v tomto případě přímou vazbu na **ovlivňování výsledků fotbalových utkání**. V dané věci byla soudem **schválena dohoda o vině a trestu**⁴³, v níž je jednání popsáno pod dvěma body, z nichž každý se dále člení na dvě části korespondující vždy s jedním konkrétním fotbalovým utkáním. V obou bodech bylo vysloveno spáchání téhož přečinu, a sice **přijetí úplatku** podle § 331 odst. 1 alinea první tr. zákoníku⁴⁴, tj. v obou případech se jednalo o souvislost s **obstaráváním věcí obecného zájmu**⁴⁵. Zatímco první trestný čin spočíval v tom, že pachatel č. 4 sám úplatek pro sebe přijal, druhý trestný čin spočíval v tom, že pachatel č. 4 dílem sám si dal úplatek slíbit, dílem prostřednictvím jiného úplatek přijal. Vazba na problematiku organizovaného zločinu je zde zřejmá z toho, že oba trestné činy byly **spáchány ve prospěch organizované zločinecké skupiny podle § 107 odst. 1 tr. zákoníku**.⁴⁶

Na základě popisu jednání (jež zahrnuje i jednání jiných osob, jež však nejsou účastníky dohody o vině a trestu a o jejichž případné vině bude nebo bylo rozhodnuto samostatně) lze zjednodušeně nastínit **roli pachatele č. 4. Ten figuroval v případě všech čtyř fotbalových utkání jako rozhodčí** (jednou jako hlavní rozhodčí, jednou jako asistent rozhodčího, dvakrát není výslovně uvedeno). V případě všech čtyř utkání (ve třech případech soutěžního, v jednom případě přátelského) se jednalo o **jednání společně s dalšími osobami a vždy s úmyslem ovlivnit výsledek příslušného utkání, přičemž v případě dvou utkání se také výslovně uvádí, že k ovlivnění i došlo**.

Ve třech případech šlo z faktického hlediska o to, že jiná osoba/osoby využitím vlivu nebo postavení či jiným způsobem zajistila/zajistily, aby došlo k nominaci vybraných rozhodčích, asistentů rozhodčích či delegáta utkání, zatímco ve čtvrtém případě došlo ke kontaktování hlavního rozhodčího (patrně tedy standardní cestou nominovaného) v den zápasu. **Vlastní mechanismus nabídky, předání a přijetí úplatku se obecně ani ve vztahu ke konkrétně sledovanému pachateli č. 4 nejeví v popsáných případech příliš komplikovaný** a lze jej ve vztahu ke čtyřem různým fotbalovým utkáním zjednodušeně popsat následujícím způsobem:

43 Dle pravomocného rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 6. září 2023, sp. zn. 4 T 35/2023.

44 Kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek (...).

45 Srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. dubna 2007, sp. zn. 8 Tdo 396/2007, v němž Nejvyšší soud výslovně označil činnost fotbalových rozhodčích, kteří vědomě ovlivňují výsledky hry, na jejíž řádný průběh mají dohlížet, za obstarání věcí obecného zájmu ve smyslu § 160, § 161 tehdejšího trestního zákona.

46 Pachatelem trestného činu ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 129 tr. zákoníku) je ten, kdo spáchal úmyslný trestný čin jako člen organizované zločinecké skupiny, nebo ten, kdo takový čin spáchal vědomě se členem organizované zločinecké skupiny anebo v úmyslu organizované zločinecké skupiny napomáhat.

V prvním případě předala jiná osoba na přesně nezjištěném místě **hotovost 30 tis. Kč** hlavnímu rozhodčímu s požadavkem, aby rozhodčí svým výkonem ovlivnili výsledek a průběh utkání ve prospěch jednoho z klubů a aby delegát utkání takové jednání akceptoval, přičemž tuto nabídku přijal mimo jiné i pachatel č. 4. Po utkání pak hlavní rozhodčí rozdělil hotovost mezi ostatní rozhodčí a delegáta, přičemž **pachateli č. 4 coby asistentovi rozhodčího bylo určeno 6 tis. Kč a ten peníze přijal.**

Ve druhém případě jiná osoba po rozhodčích požadovala, aby za přesně nezjištěnou částku svým výkonem ovlivnili výsledek ve prospěch jednoho z klubů, následně po uvedeném utkání předala tato osoba za ovlivnění uvedeného utkání prostřednictvím třetí osoby **přesně nezjištěnou částku v hotovosti pachateli č. 4, který byl v tomto případě v pozici hlavního rozhodčího, a ten následně předal část této hotovosti ve výši 10 tis. Kč jednomu z asistentů rozhodčího.**

V případě třetího utkání jiná osoba rozhodčím na schůzce na čerpací stanici **nabídla nezjištěnou finanční částku, aby ovlivnili průběh a výsledek daného utkání, přičemž pachatel č. 4 i další dva rozhodčí tuto nabídku přijali** (není tedy uvedeno, o jakou částku šlo celkově ani ve vztahu ke sledovanému pachateli).

Ve čtvrtém případě kontaktovala jiná osoba v den zápasu hlavního rozhodčího s tím, aby on, pachatel č. 4 a ještě třetí osoba za **peněžní částku 50 tis. Kč** svým výkonem ovlivnili ve prospěch jednoho z klubů výsledek utkání, s čímž hlavní rozhodčí souhlasil a uvedenou nabídku zprostředkoval pachateli č. 4 a třetí osobě, kteří nabídku rovněž přijali. Po uvedeném utkání předala jiná osoba hlavnímu rozhodčímu (prostřednictvím ještě další osoby) **za ovlivnění zápasu 40 tis. Kč, hlavní rozhodčí část peněz následně předal pachateli č. 4 a třetí osobě, kteří peníze přijali** (není tedy uvedeno, o jakou částku ve vztahu k pachateli č. 4 se jednalo).

Na základě výše uvedeného lze tedy konstatovat, že **úplatky v popsanych případech měly vždy podobu peněžního plnění, z hlediska § 334 odst. 1 tr. zákoníku by se tedy jednalo o přímé majetkové obohacení, konkrétně pak z hlediska položek shora vyhodnoceného dotazníku o finanční částku. Docházelo k předání hotovosti při osobním setkání.** Výše úplatků nebyla příliš vysoká (ve srovnání s průměrnou maximální částkou vyplývající z dotazníku byla nižší o několik řádů), ve vztahu ke sledovanému pachateli se jednalo v jednom případě o 6 tis. Kč, v ostatních případech není konkrétně uvedena, ale ze shora uvedených souvislostí lze odhadovat, že by mělo jít o jednotky, maximálně nižší desítky tisíc Kč.

Pokud jde o shora již zmíněné spáchání ve prospěch organizované zločinecké skupiny, tak v **případě tří ze čtyř utkání se v popisu jednání uvádí, že pachatel nabídku přijal s vědomím, že existuje skupina osob zaměřená na soustavné páčání trestné činnosti spočívající**

v systematickém ovlivňování výsledků fotbalových utkání pomocí rozhodčích a jiných osob, kterým skupina nabízí za ovlivnění těchto utkání neoprávněné finanční a jiné výhody.

Pokud jde o otázku uloženého trestu, tak v uvedené věci byl pachateli č. 4 uložen **trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců⁴⁷, a to s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu 2 let.** Nadto byl uložen **peněžitý trest v celkové výši 350 tis. Kč**, tj. 175denních sazeb po 2 tis. Kč, a rovněž **čtyřletý zákaz činnosti** spočívající v zákazu výkonu funkce rozhodčího, asistenta rozhodčího či delegáta v utkáních organizovaných Fotbalovou asociací ČR.

⁴⁷ Trestný čin přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 tr. zákoníku se trestá odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti. Odsuzuje-li soud pachatele za dva nebo více trestných činů, uloží mu úhrnný trest podle § 43 odst. 1 tr. zákoníku. Podle § 108 odst. 1 tr. zákoníku se u pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny horní hranice trestní sazby zvyšuje o jednu třetinu a uloží se trest v horní polovině takto stanovené sazby odnětí svobody, nejsou-li zároveň splněny podmínky pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 tr. zákoníku. Jednou z možností uložení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby je (za splnění dalších podmínek) i to, že je trest ukládán rozsudkem, kterým se schvaluje dohoda o vině a trestu (§ 58 odst. 3 tr. zákoníku). Na všechna zmíněná ustanovení rozsudek odkazuje.

Pachatel č. 5

Tento případ je do značné míry podobný výše rozebíranému případu pachatele č. 4, ostatně také s ním věcně bezprostředně souvisí. Také v tomto případě byla **uzavřena dohoda o vině a trestu**, kterou soud rozsudkem schválil⁴⁸. Jednání pachatele popsané pod body I. až III. rozsudku bylo kvalifikováno jako **zločin účasti na organizované zločinecké skupině** podle § 361 odst. 1 alinea druhá tr. zákoníku⁴⁹. Nadto byla jednání popsaná pod bodem I., jakož i pod bodem III. kvalifikována jako **přečiny přijetí úplatku** podle § 331 odst. 1 alinea první, kdy v jednom případě spočíval trestný čin v tom, že pachatel sám pro sebe přijal úplatek, ve druhém případě sám přijal úplatek dílem pro sebe, dílem pro jiného. V obou případech byl tento **přečin spáchán ve prospěch organizované zločinecké skupiny podle § 107 odst. 1 tr. zákoníku**. Kromě toho bylo jednání popsané pod bodem II. kvalifikováno jako jiný trestný čin, a sice jako jeden z trestných činů proti majetku, proto se jím zde blíže nezabýváme.

Zmíněná věcná souvislost s případem pachatele č. 4 je patrná z toho, že **z pěti fotbalových utkání popsaných pod body I. a III. rozsudku se čtyři shodují s utkáními popsanými již v předchozím případě, avšak pachatel č. 5 měl samozřejmě v těchto případech jinou roli**. Ve shora popsaném prvním utkání vystupoval pachatel č. 5 v pozici hlavního rozhodčího, ve shora popsaném druhém utkání vystupoval pachatel č. 5 v pozici asistenta rozhodčího, jemuž bylo předáno 10 tis. Kč. Ve shora popsaném třetím utkání patřil pachatel č. 5 k těm, kdo přijali nezjištěnou finanční částku, a ve čtvrtém utkání figuroval pachatel č. 5 jako hlavní rozhodčí, jemuž byla předána další osobou prostřednictvím třetí osoby za ovlivnění zápasu částka 40 tis. Kč, a byl to on, kdo část peněz následně předal dalším dvěma osobám, které je přijaly.

Nadto je u pachatele č. 5 popsáno ještě páté fotbalové utkání (chronologicky předcházející výše zmíněným čtyřem), přičemž i v tomto případě šlo o jednání spolu s dalšími osobami, které byly vedeny společným úmyslem a ve prospěch jednoho mužstva výsledek utkání ovlivnily tím, že pachatel č. 5, jenž byl nominován jako hlavní rozhodčí, byl kontaktován jinou osobou, aby **za přesně nezjištěnou finanční částku svým výkonem ovlivnil utkání ve prospěch daného mužstva, což pachatel č. 5 přijal poté, co ho k přijetí přesvědčovaly další osoby, a týden po utkání předala osoba, která jej kontaktovala, pachateli č. 5 za způsob rozhodování peněžní hotovost ve výši 20 tis. Kč, kterou pachatel č. 5 přijal**.

48 Dle pravomocného rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 6. září 2023, sp. zn. 4 T 34/2023.

49 [...] kdo se činnosti organizované zločinecké skupiny účastní [...].

Pokud jde o otázku trestu, který byl pachateli č. 5 uložen, je nutno v první řadě upozornit, že v tomto případě **byl pachatel č. 5 v dohodě o vině a trestu označen jako spolupracující obviněný**, což nepochybně mělo na uložený trest vliv, neboť se výslovně odkazuje nejen na § 58 odst. 3, nýbrž i § 58 odst. 5 tr. zákoníku⁵⁰. Trest byl ukládán podle § 206 odst. 4 tr. zákoníku (jde o kvalifikovanou variantu zpronevěry s trestní sazbou 2 roky až 8 let) ve spojení s § 108 tr. zákoníku (horní hranice trestní sazby se u pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny zvyšuje o jednu třetinu a ukládá se trest v horní polovině takto stanovené sazby, nejsou-li zároveň splněny podmínky pro mimořádné snížení trestu). Byl uložen **úhrnný trest odnětí svobody v délce 6 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu 14 měsíců**.

Kromě toho byl pachateli č. 5 uložen **peněžitý trest v celkové výši 198 tis. Kč**, tj. 110denních sazeb po 1 800 Kč⁵¹ a rovněž **pětiletý trest zákazu činnosti** spočívající v zákazu výkonu funkce rozhodčího, asistenta rozhodčího či delegáta v utkáních organizovaných Fotbalovou asociací ČR.

⁵⁰ Podle § 58 odst. 5 sníží soud trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby pachateli označenému jako spolupracující obviněný, jsou-li splněny podmínky stanovené v § 178a odst. 1 tr. řádu a podal-li spolupracující obviněný jak v přípravném řízení, tak v řízení před soudem úplnou a pravdivou výpověď o skutečnostech, které jsou způsobitelné významně přispět k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s ní nebo v její prospěch.

⁵¹ Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku.

IV. ZÁVĚRY

Na základě všeho, co bylo shora uvedeno, lze uvést následující závěry vyplývající z realizovaného dotazníkového šetření mezi experty. Zjištění z jednotlivých pravomocně skončených trestních věcí mají ve vztahu k těmto zjištěním povahu spíše doplňkovou. Jednotlivé kazuistiky totiž sice byly vybrány dle určitých kritérií, v principu nicméně stochasticky, a závěry z nich nelze generalizovat. Není však bez zajímavosti, že i takovýto vzorek jednoznačně potvrzuje dominanci finanční částky coby nejčastější podoby úplatku v praxi.

- Mezi oslovenými experty **převažuje názor, že ve srovnání se situací před 10 lety využívají skupiny organizovaného zločinu korupci ve stejném rozsahu (55 %)**. 40 % expertů má za to, že jde o větší rozsah než v minulosti, a pouze 5 % se domnívá, že skupiny organizovaného zločinu využívají korupci v rozsahu menším.
- Z odpovědí expertů vyplývá, že **nejčastějším účelem, k němuž korupční aktivity skupin organizovaného zločinu směřují, jsou: 1. zisk, 2. získávání veřejných zakázek, 3. vliv**.
- **Z dotazování na konkrétní podobu úplatku v praxi vyplývá jejich značná různorodost, neboť s každou položkou v nabídce se aspoň někdo z respondentů ve své praxi setkal**; značný rozptyl odpovědí, kdy většina položek v dotazníku získala jak nejnižší, tak nejvyšší možné ohodnocení, lze vykládat jako velké individuální rozdíly mezi konkrétní praktickou zkušeností jednotlivých respondentů.
- Z dotazníkového šetření jednoznačně vyplynulo, že **podle názoru expertů je nejčastěji se vyskytující podobou úplatku finanční částka. Po ní následují a často se vyskytují tyto podoby úplatku: 2. výhoda při zadávání veřejné zakázky, 3. informace, 4. provedení služby, 5. kontakty a 6. získání či zlepšení zaměstnání, pozice či funkce**.
- **Průměrná hodnota nejvyššího úplatku, s nímž se oslovení experti za posledních 5 let setkali, činí 5,8 mil. Kč, medián činí 2 mil. Kč; nejčastější podobou nejvyššího úplatku byla finanční částka.**
- **Dominance finanční částky coby nejčastější podoby úplatku v praxi koresponduje i se zjištěními z pěti prezentovaných kazuistik, kdy ve všech případech měly úplatky podobu finanční hotovosti, která byla předávána osobně.**

- Podle názoru expertů **nabízejí z hlediska svého postavení ve skupině organizovaného zločinu úplatky nejčastěji osoby ve vyšších pozicích**, následované osobami na nižších pozicích, nejméně často pak osoby mimo organizaci – najatí zprostředkovatelé; pořadí je však sestaveno z velmi vyrovnaných hodnot.
- Z dotazníkového šetření vyplývá, že **osobami, na něž korupční aktivity organizovaného zločinu cílí nejčastěji, jsou organizátoři veřejných zakázek. Po nich následují: 2. politici na regionální a komunální úrovni, 3. pracovníci orgánů státní správy, 4. pracovníci orgánů místní samosprávy, 5. politici na úrovni centrálních orgánů státu, 6. projektanti a rozpočtáři připravující podklady pro veřejné zakázky.**
- **V žádné z pěti pravomocně ukončených věcí, které byly ve studii prezentovány, nebyl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody.** Ve čtyřech případech byl ukládán trest odnětí svobody, avšak ten byl podmíněně odložen, v jednom případě byl uložen toliko peněžitý trest. Tři z pěti představených trestních věcí byly ukončeny schválením dohody o vině a trestu, v jednom z těchto případů byl nadto pachatel označen jako spolupracující obviněný.